

Wiesław Bolesław Łach, Jeremi Melnik

Próby odtworzenia działań w rejonie polsko-litewskiego pasa neutralnego w 1923 roku

Echa Przeszłości 6, 193-211

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wiesław Bolesław Łach

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
UWM w Olsztynie

Jeremi Melnik

Ministerstwo Obrony Narodowej

PRÓBY ODTWORZENIA DZIAŁAŃ W REJONIE POLSKO-LITEWSKIEGO PASA NEUTRALNEGO W 1923 ROKU

W 1922 r. pozostawała nadal nierozstrzygnięta sprawa granicy północno-wschodniej. O ile granice zachodnie, południowe i wschodnie Polski zostały określone, o tyle nie było jasno zapisanej granicy z Litwą. Zamiast wyraźnej linii, istniały podwójne kreski, które trudno było uznać za oznakowanie granicy polsko-litewskiej. Było to odbicie stanu faktycznego, który dzielił dwa znajdujące się w ostrym konflikcie państwa.

Początek sprawy sięgał jesieni 1920 r., kiedy to za pośrednictwem Komisji Kontrolnej Ligi Narodów doszło 29 listopada 1920 r. do podpisania zawieszenia broni między wojskami Litwy i Litwy Środkowej. Porozumienie przewidywało ustanowienie pomiędzy walczącymi stronami szerokiego na 10–12 km pasa neutralnego, który miał powstać przez cofnięcie oddziałów każdej ze stron. Intencją twórców neutralnej strefy było zażegnanie możliwości wznowienia konfliktu i starć zbrojnych, aż do czasu zawarcia pokoju pomiędzy Polską a Litwą¹.

W ten sposób powstał ciągnący się od granicy z Łotwą aż do Niemna pas ziemi niczyjej, którego przynależność do Polski bądź Litwy miała być później określona.

Nieco inaczej wyglądała sprawa na lewym brzegu Niemna, na Suwalszczyźnie. Istniała tam linia demarkacyjna, którą opracował i przedstawił marszałek Ferdinand Foch 18 lipca 1919 r. Linia ta na odcinku suwalskim zatwierdzona

¹ P. Łossowski, *Ostatni akt kształtowania granic Drugiej Rzeczypospolitej – podział Pasa Neutralnego pomiędzy Polską a Litwą w lutym 1923 r.*, „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”, t. XXXVII, Warszawa 2002, s. 27.

została przez Radę Najwyższą Ententy w dniu 8 grudnia 1919 r. Potwierdziła ją również umowa polsko-litewska podpisana 7 października 1920 r. w Suwałkach. Strony zobowiązały się wycofać swe wojska od linii demarkacyjnej na 6 km, w rezultacie czego powstała tu 12-kilometrowa strefa zdemilitaryzowana. Tak więc w odróżnieniu od pasa neutralnego na obszarze Wileńszczyzny, który do żadnego z dwóch państw nie należał, przynależność państwową na Suwalszczyźnie określała wyraźnie wzmiankowana już linia demarkacyjna².

Przebieg ustanowionego w pośpiechu 30 listopada 1920 r. pasa neutralnego był dość nieregularny. Miejscami zwężał się on lub rozszerzał posiadając szerokość od 3 km. do 12 km. Widoczne było ogólne dążenie autorów, ażeby większe miejscowości znalazły się poza pasem neutralnym. Pozostawały one na samej jego krawędzi, co dawało powód do różnej interpretacji ich statusu. Zaczynając się na północy, przy granicy z Łotwą, pas pozostawiał Jeziorosy po stronie litewskiej, natomiast od strony polskiej przylegał do magistrali kolejowej na odcinku od Turmontu do Ignalina, lecz jej nie przekraczał. Następnie, skręcając na południowy zachód, oddalał się od kolei, by w rejonie Muśnik (po stronie litewskiej), dojść do Wilii. Nad rzeką pas neutralny urywał się, by przesunąć się na południe od Wilii nieco dalej na wschodzie. Omijał od zachodu Troki, jednak w rejonie stacji kolejowej Rudziszki pas neutralny obejmował linię kolejową Wilno-Grodno, by dopiero w okolicach Oran przesunąć się dalej na południowy zachód. W rezultacie magistrala kolejowa na odcinku ok. 30 km została sparalizowana. Było to bardzo niedogodne dla strony polskiej. Od Oran pas neutralny ciągnął się dalej na południowy zachód, pozostawiając Merecz, Lejpuny i Kopciowo po stronie litewskiej i biegnąc od Druskienik po obu brzegach Niemna. Na północ od Grodna przechodził we wzmiankowaną już strefę zdemilitaryzowaną, która dzieliła Suwalszczyznę. W sumie pas neutralny i strefa zdemilitaryzowana o długości 400 km i szerokości przeciętnie 10 km, zajmowały obszar obejmujący ok. 4 tys. km²³.

W intencji twórców pasa neutralnego służyć on miał sprawie pokoju i stabilizacji. Porządek w polskiej strefie utrzymywać miała Milicja Ludowa Pasa Neutralnego (M.L.P.S.) zwana również Samoobroną Pasa. Te paramilitarne pododdziały miały dbać o bezpieczeństwo miejscowej ludności i być strażnikami porządku w wyznaczonym pasie. Funkcjonowanie Milicji Ludowej akceptowała Liga Narodów – jedynym warunkiem ich działania był skład-członkami mogli być tylko miejscowi mieszkańcy.

Dla wzmocnienia tych oddziałów stworzono Związek Bezpieczeństwa Kraju, którego struktury znajdowały się po za rejonem Pasa i podlegały wojsku. Składał się on z ochotników, którzy mieli wkroczyć w momencie sytuacji kryzysowej i podlegać wojsku. Poza tym nie brakowało i zwykłych

² Umowa między Polską a Litwą w sprawie ustanowienia tymczasowego *modus vivendi* aż do ostatecznego uregulowania stosunków między obu państwami; [w:] *Dokumenty z dziejów polskiej polityki zagranicznej 1918–1939*, t. 1, s. 118–119.

³ *Ibidem*, s. 28.

band rozbójniczych, które niemal bezkarnie grabiły w równym stopniu ludność polską jak i litewską.

Litwini także w swojej części – posiadali oddziały bojowe. Szacuje się, iż ich oddziały były większe i lepiej uzbrojone. Musiało to nieuchronnie doprowadzić do konfrontacji⁴.

Polska część pasa podzielona była na 6 okręgów. Głównym organizatorem struktury samoobrony był porucznik Wirballis – Michał (Jacyna) – inspektor głównym pasa, który zginął z 22 na 23 lutego 1923 r. Oddziały polskie zorganizowane były z byłych żołnierzy, którzy posiadali doświadczenie bojowe i w większości brali udział w wojnie polsko-bolszewickiej i polsko-litewskiej⁵.

Pas był często kontrolowany przez delegatów Ligi Narodów. Sprawy mniejszej wagi były rozwiązywane przez Samoobronę, a sprawy trudniejsze załatwiali przedstawiciele Ligi Narodów.

Największą tragedią mieszkającej ludności były prowadzone działania przez litewskie i polskie oddziały samoobrony. Wypadki na drugą część pasa, ostrzeliwania, rabunki były na porządku dziennym.

Największa ilość walk miała miejsce w 1. okręgu Szyrwincim, który pod względem obszaru i liczby ludności był największy. W skład Milicji, która liczyła 112 członków, wchodziłi zdemobilizowani wojskowi, a dowodził nią oficer rezerwy Leon Dyc (Juk). Okręg podzielono na plutony. Komenda okręgu znajdowała się w Awizancach. Plutony rozkwaterowano w poszczególnych wioskach: pierwszy pluton w Jodelach, drugi w Kielach, trzeci w Awizancach, czwarty pluton w Kontomiskach, piąty w Komeszkanicach. Okręg kontrolował Pas na przestrzeni 30 kilometrów. Sąd i gmina znajdowała się w Awizancach. Przedpole okręgu było wzmocnione przeszkodami terenowymi i było stale patrolowane⁶.

Przed zajęciem Pasa Naturalnego w lutym 1923 r. miały miejsce działania, które raczej trudno było zaliczyć tylko do incydentów. Niestety, informacje na ten temat są bardzo mało znane. Jedną z przyczyn była próba minimalizacji działań tak ze strony polskiej, jak i litewskiej. Chodziło o to, aby na forum Ligi Narodów problem granicy został rozwiązany na drodze pokojowej. Takie podejście rządu polskiego spowodowało, że wydarzenia te rozpatrywano głównie jako problem polityczny, natomiast przebieg działań nie doczekał się opracowania – oczywiście jedynym, który ten fakt dostrzega jest prof. Piotr Łossowski, który zwrócił uwagę na prowadzone działania w cytowanym artykule.

O wadze i dramatyzmie świadczą działania bojowe w 1. okręgu szyrwincim, które się nasiliły w 1922 i 1923 r. I tak w Szyrwintach 1 maja 1922 r. – przypuszczono atak na litewskie oddziały, doszło do walki na bagnety. Litwini nie mogąc wytrzymać ataku zaczęli się wycofywać, a następnie skoncentrowali swe siły i przypuścili kontratak. Polskie oddziały wycofały się – dwóch

⁴ W. Szmidt, *Krótki historyczny zarys o Samoobronie Pasa Neutralnego*, Płock 1933, s. 3.

⁵ Ibidem, s. 4.

⁶ Ibidem, s. 5.

milicjantów zostało rannych. Ranny został dowódca pododdziału Ambrożego Kalinowski oraz podoficer Wincenty Bukowski. W miasteczku Kiernowo w 1922 r. Litwini odnieśli zwycięstwo, ale po przypuszczeniu ataku przez polski oddział wycofali się. Atakiem kierował komendant 1. okręgu – Leon Dyc (Juk).

W sierpniu 1922 r. oddziały litewskie zaatakowały obszar 1. okręgu szyrwintckiego. Po wkroczeniu do majątku Szałkowszczyzna i zaścianka Wierszuniszki, Litwini mieli podpalić zagrody gospodarcze. Ale zbliżające się oddziały litewskie spostrzegły polskie czujki rozmieszczone na wzgórzu, obok wspomnianego majątku i zaścianka. Natychmiast powiadomiona została komenda okręgu. Litwini nie spodziewając się, że oddziały polskie zostały postawione w stan pogotowia, przygotowywali się do dalszych działań. Zostali otoczeni i dostali się w krzyżowy ogień pododdziałów Samoobrony. Po parogodzinnych walkach oddziały litewskie wycofały się ponosząc straty⁷.

Na tak zwanej Krzyżówce pod Szyrwintami miały miejsce działania, w których polskie oddziały walczyły w czterech grupach. Całością dowodził inspektor Pasa – Michał Wirball. Litwini nie chcąc dać za wygraną skoncentrowali swe siły, przypuszczając jednocześnie kontratak, który został odparty przez pododdziały Samoobrony.

Z odnotowanych faktów należy jeszcze wspomnieć o bitwie pod wsią Romeszkańce, na szosie wiodącej do Szyrwint w dniu 15 sierpnia 1922 r. oraz wypad litewskich oddziałów na wieś Owizance w dniu 8 września 1922 r.⁸

Gazety litewskie były pełne wiadomości z pasa neutralnego, podnosiły alarmy. Rzecz oczywista, za ataki obwiniano głównie polską Samoobronę, oskarżano ją o gwałty i okrucieństwa. Przyczyniało się to do wzrostu niepokojów i nastrojów antypolskich.

Tymczasem takie nienormalne położenie na pograniczu polsko-litewskim, pomyślane jako tymczasowe, wyraźnie przeciągało się. Jego regulacja uzależniona była od ogólnego rozwiązania konfliktu pomiędzy dwoma państwami. Ogólnie wskazać tu należy, iż rząd polski, choć zgodził się w listopadzie 1920 r. na ustanowienie pasa neutralnego, to już wkrótce, odczuwając wynikające stąd niedogodności, zmierzać zaczął na drodze dyplomatycznej do jego likwidacji, proponując zastąpienie strefy neutralnej choćby nawet tymczasową linią rozgraniczającą.

Zwłaszcza wojskowi zwracali uwagę na wielkie niebezpieczeństwo spowodowane sparaliżowaniem magistrali kolejowej. Gen. Władysław Sikorski informował MSZ, iż według otrzymanych przez sztab polski wiadomości władze litewskie dewastują odcinek magistrali kolejowej, znajdującej się w pasie neutralnym. Rozbierają urządzenia kolejowe, wywożą szyny i podkłady samochodami w głąb Litwy. Ponieważ wszelka akcja wojskowa w strefie neutralnej jest niemożliwa – podkreślał – a na wyniki Milicji Ludowej wobec

⁷ Ibidem, s. 7.

⁸ Ibidem, s. 8.

wrogię usposobienia miejscowej ludności nie można liczyć, prosił z całym naciskiem o interwencję dyplomatyczną.

Szczególnie po wcieleniu Wilna do Polski w kwietniu 1922 r. w Warszawie uznano, iż sprawa zniesienia pasa neutralnego staje się palącą. Natomiast całkowicie odmienne było stanowisko strony litewskiej. Chociaż strefa neutralna sprawiała także Litwie sporo kłopotów, to jednak nie godzono się na wytyczenie wyraźnej granicy. W Kownie nie uznano faktu wcielenia do Polski Wileńszczyzny i obawiano się, iż uregulowanie spraw granicznych może przesądzić o przynależności spornych terenów do Rzeczypospolitej. Stąd wynikał zdecydowany sprzeciw wobec likwidacji pasa neutralnego.

Atutem strony polskiej było postanowienie Rady Ligi Narodów z 13 stycznia 1922 r. o zniesieniu pośrednictwa w sporze polsko-litewskim, wycofaniu Komisji Kontrolnej Ligi i zastąpieniu pasa neutralnego przez linię demarkacyjną.

Zmianę sytuacji, wyprowadzając kwestię podziału pasa neutralnego, przyniósł początek roku 1923. 5 stycznia 1923 r. poseł w Londynie, Konstanty Skirmunt, informował ministra George'a Curzona, iż na Litwie odbywają się ruchy wojsk. Podejrzewano, iż może to oznaczać przygotowanie do ataku na Wilno. Jednak wówczas Litwinom chodziło o Kłajpedę. Zajęcie Kłajpedy w styczniu 1923 r. – wbrew decyzjom aliantów – postanowiła wykorzystać dyplomacja polska w celu nasilenia starań, zmierzających do podziału strefy neutralnej i ustanowienia granicy polsko-litewskiej.

Dyplomacja polska wiedząc, że na początku lutego 1923 r. odbędzie się sesja Rady Ligi Narodów, która podejmie dawno oczekiwaną decyzję o podziale pasa neutralnego – próbowała wpłynąć na jej wynik, przedstawiając własną propozycję. Uprzedzano też aliantów o mogących wyniknąć komplikacjach i zagrożeniach.

Strona polska przygotowywała się do akcji. Wydzielono i skoncentrowano duże siły policji i batalionów celnych. Wojsko miało pozostać w odwodzie. Celem było zajęcie przyznanej części pasa neutralnego. Według danych polskich, również strona litewska ściągnęła znaczne siły. Rozpoznano oddziały szaulisów konne i piesze oraz pododdziały 2. 8. i 9. pułku piechoty. Szczegółne obawiano się zagrożenia wzdłuż linii kolejowej koło Oran i Olkiennik oraz w rejonie Szyrwint i Giedrojc (świadczyły o tym wcześniejsze działania)⁹.

Faktyczny przebieg wypadków nadal wymaga opracowania. Na łamach „Ech Przeszłości” w tomie IV została przedstawiona *Instrukcja*¹⁰ podpisana przez Marszałka Józefa Piłsudskiego do zajęcia pasa neutralnego zgodnie z decyzją Ligi Narodów oraz *ROZKAZ nr. 1 Organizacyjny* płk. Paślawskiego. W trakcie działań zostało wydanych pięć rozkazów. Odnaleziono i odtworzono rozkaz nr 1, 4 i 5. Nadal trwają poszukiwania rozkazów nr 2 i 3, które mogą

⁹ P. Łossowski, *Ostatni akt...*, s. 36.

¹⁰ Archiwum Straży Granicznej, sygn. 1494/27, Wojewódzka Komenda Straży Granicznej Wilno. Akcja dotycząca zajmowania pasa neutralnego przez Straż Graniczną – 1923 r.

stać się podstawą do dalszej analizy działań. Odnalezione rozkazy nr 4 i 5 po rekonstrukcji są obecnie przedstawiane. Chronologicznie przed rozkazami umieszczone jest *Zarządzenie materiałowe dla akcji 15.II br.* podpisane przez gen Rydza-Śmigłego – świadczące o powadze sytuacji, a także o tym, że wszelkie działania, mimo iż prowadzone przez oddziały paramilitarne były wspierane przez wojsko. Po zarządzeniu, umieszczono meldunek z przebiegu mobilizacji Związku Bezpieczeństwa Kraju. Z meldunku wynika, iż Związek przedstawiał poważną siłę bojową, jednak jego struktura i cele działania są słabo znane, a w wielu publikacjach mylnie przedstawia się Związek, jako Milicję Ludową Pasa Neutralnego. Dowodem na to, że M.L.P.N. była inną siłą paramilitarną niech będzie zamieszczone po rozkazie nr 5 pismo do Delegata Rządu na Ziemię Wileńską, dotyczące likwidacji Milicji po przejęciu pasa przez wojsko i bataliony celne. Na końcu podano faktyczną liczbę strat. Do przedstawionej wcześniej wkradły się błędy, które zostały poprawione. Wynikały one z trudności odczytania niektórych nazwisk i liczb. Dokumenty te, w bardzo złym stanie zostały odnalezione jako nieuporządkowane w zbiorach Archiwum Straży Granicznej w Kętrzynie (przed przeniesieniem do Szczecina).

Wilno, dnia 11 lutego 1923 r.

INSPEKTORAT ARMJI Nr 1

L.dz. 218/23

Zarządzenie materiałowe dla
akcji 15.II br.

Ścisłe Tajne

Celem przyjęcia z pomoc. oddziałom i organom władz administracyjnych przy zajmowaniu pasa neutralnego zarządzam w myśl rozkazu Szefa Sztabu Generalnego zaopatrywanie materialne wspomnianych wyżej oddziałów jak następuje:

I. Żywność

Oddziały policji państwowej, milicji ludowej, związku bezpieczeństwa Kraju otrzymywać będą normalną rację żołnierską z dodatkiem dla walczących. Należytość za wydaną żywność i furaz wypłacać będą Delegat Rządu w Wilnie i Komenda Policji Państwowej w Wilnie dekadami z dołu odnośnym intendenturom, po cenach kosztu.

Zaopatrzenie baonów celnych odbywać się będzie w sposób i na zasadach jak dotychczas.

Do dnia 14.II br. pobierać będą oddziały Grupy płk Paśławskiego w rejonie WILNO – OLKIENIKI z Kier. Rej. Int. w Wilnie, oddziały w rejonie GRODNO – ORANY z Intendentury w Grodnie.

Od dnia 14.II br. włącznie wysunie Kierownik Rej. Int. w Wilnie jedną czołówkę na kołach najpierw do stacji Landwarowo, następnie z chwilą rozpoczęcia działań do stacji Rudziszki. Intendentura w Grodnie jedną czołówkę do st. Orany. Czołówki te winny być zaopatrzone w 3 dni żywności. W sprawie otrzymania potrzebnych wagonów zwrócić się wspomniane Intendentury z [do] Wojsk. Wydz. Kol. w Wilnie.

II. Uzbrojenie

Kier. Filji Okr. Zakładu Uzbr. w Wilnie wyda na zapotrzebowanie płk Paśławskiego potrzebną broń i amunicję dla oddziałów władz administracyjnych, przeznaczonych do zajęcia pasa neutralnego. Ilość posiadanej amunicji przez wspomniane Oddziały winna wynosić 3 dni normalne ognia piechoty /6.000 dla cKM, 1.500 lkm, 750 rkm, 120 kb/.

Prócz tego dołączają do czołówek żywnościowych według wskazówek płk Paśławskiego dwa dni ognia piechoty dla grupy WILNO – OLKIENIKI z Filji Zakł. Uzbr. Wilno, dla grupy GRODNO – ORANY z Okr. Zakładu Uzbr. Grodno.

III. Służba Zdrowia

Szpital okręgowy Wilno zorganizuje jeden punkt opatrunkowy w Rudziszkach, drugi punkt opatrunkowy w Olkiennikach, oraz wyda niezbędniejszą ilość materiału opatrunkowego dla patroli sanitarnych Grupy płk Paśławskiego. Opatrunki indywidualne nie wydawać. Materiał sanitarny winien być używany oględnie i oszczędnie. Nie zużyty zwrócić do szpitala Okr. Wilno.

Szef Sanitarny D.O.K. Nr III zarządzi zorganizowanie punktu opatrunkowego w Oranach /stacja/.

Punkty winny być czynne od dnia 14.II br. godz. 12.

IV. Ewakuacja

Wojsk. Wydz. Kol. przy Dyrekcji P.K.P. Wilno zorganizuje dwie czołówki kolejowe, jedną na st. Wilno dla ruchu Wilno – Rudziszki, drugą na stacji Grodno dla ruchu Wilno – Orany. Czołówki te winny składać się z wagonów zaopatrzonych w piecyki. Ilość potrzebnych wagonów poda w porozumieniu z Kier. Służby Uzbr. i Intendentury płk Paśławski. Czołówki te winny być wystawione i załadowane najpóźniej dnia 13.II br. do godz. 20. Ruch czołówek określi płk Paśławski.

Szef Sanitarny O.K. Nr III zorganizuje ze składu pociągu sanitarnego w Grodnie dwie czołówki sanitarne dla ewakuacji chorych i rannych z punktów sanitarnych Orany i Rudziszki. Czołówki te winny być gotowe dnia 15.II 23 r. godz. 6-ta rano na stacjach Wilno – Grodno do dyspozycji płk

Pasławskiego. Ruch czołówek reguluje w miarę potrzeby ewakuacji płk Pasławski.

Ewakuacja 3 punktu opatrunkowego Olkieniki podwodami cywilnymi.

Transporty kołowe zapewni sobie grupa płk Pasławskiego z podwód cywilnych.

V. Różne

Kier. Int. Rej. w Wilnie wyda grupie płk Pasławskiego dla baonów celnych i baonów Z.B.K. kuchnie polowe ew. kotły licząc po dwie kuchnie na baon. Kuchnie i kotły po ukończeniu akcji winne być zwrócone intendenturze.

(-) Ś m i g ł y – R y d z
Generał Dywizji i Inspektor Armji

Otrzymują:

Dca C.K. Nr III Grodno
Płk Pasławski Wilno
Kier. Rej. Int. Wilno
Dca Szpit. Okr. Wilno
Kier. Filji Okr. Zakł. Uzbr. Wilno
Dyrek. Wydz. Kol. Wilno
Delegat Rządu Wilno – do wiadomości
Dca Obozu Warownego Wilno – do wiadomości
Szef sztabu generalnego – przedkładam

REFERAT BEZPIECZEŃSTWA
przy K.O.W. Wilno
L.dz. 51/Z.B.K. tj.

Wilno, dn. 15/II-23 r.

ŚCIŚLE TAJNE
b. pilne

Do
D-twa Grupy Płk Pasławskiego

Melduję, że dotychczasowy przebieg mobilizacji Z.B.K. był następujący:

1/ W pierwszym dniu mobilizacji stawiło się w Wilnie:

a) członków Z.B.K. okręgu Święciańskiego	120
członków Z.B.K. okręgu Wilno m.	195
członków Z.B.K. okręgu Wilno powiat	60
b) zmobilizowano i dopełniono Oddziały Milicji P.N.
w Okręgu Smołwiewskim i Janiskim	56

c) wystawiono Oddziały do ochrony linii i obiektów kolejowych	
Ignalino-N-Święciany-Turmont	45
d) zmobilizowano Oddział Sztabowy przy Komendzie Z.B.K.	24
/łączność, warty, transporty/	
Razem 1 dnia mobilizacji wynosi stan	485
2/ 2-go i 3-go dnia mobilizacji stawiło się:	
a) członków Z.B.K. okręgu Święciańskiego	60
b) członków Z.B.K. okręgu Wilno powiat	80
c) Oddziały dopełniające Milicji Pasa Neutralnego	
/Okręg Trocki i Rudziski/	76
d) Do ochrony linii obiektów kolejowych	15
/Ignalino-N-Święciany-Turmont/	
e) 4 patrole ochrony robotników kolejowych	
/w myśl rozkazu D-twa Grupy Płk Paławskiego	
L.dz. 11../tj./	42
f) 4 patrole tłumaczy	14
/w myśl rozkazu D-twa Grupy L.dz. 119/tj./	
Razem 2-go i 3-go dnia mobilizacji	287
3/ Stała Szkoła P/Oficerska	149
/w tem Z.B.K. i Związki Strzeleckie/	
Razem według pozycji 1, 2, 3	921

Wyżej podany stan zmniejszył się z następujących powodów o 229 [udzi]:

- a) wobec utrudnień jakie czyniły urzęda część członków nie mając zapewnienia powrotu na zajmowane stanowiska poprosiło o zwolnienie,
- b) też same urzędy spowodowały zwolnienie części członków szkół zawodowych i nauczycielstwa i kolejarzy,
- c) z powodu opłakanych warunków materialnych w jakich zmobilizowani członkowie się znajdują część najgorzej zaopatrzona /kompletny brak ciepłego okrycia/również musiała być zwolniona.

Ogólne dane przeprowadzonej mobilizacji

1. Rozkaz mobilizacyjny Komendy Z.B.K. wyszedł do Okręgów dn. 10-go tj. w kilka godz. po otrzymaniu rozkazu zarządzającego mobilizację Z.B.K.
2. Wobec bardzo krótkiego terminu i kompletnego braku środków łączności zarządzenie władz administracyjnych nie wszędzie zostały wydane /do wielu obwodów gdzie są członkowie Z.B.K. nie można było dotrzeć/. Wpływ też na powyższe miał szczupły liczebnie aparat instrukt.

3. Zorganizowane już jednostki przedstawiają się jak następuje:

I. Baon	210 ludzi
Formujący się II. Baon	60 ludzi
Oddz. przydzielone do	
Okręgów Milicji P.N.	132 ludzi
Ochrona torowa	42 ludzi
Tłumaczy	14 ludzi
Ochrona linii kolejowych	
Ignalino – Święciany	60 ludzi
Oddział Sztabowy	24 ludzi
	<hr/>
Razem	542 ludzi. 149 Szkoła P/Oficerska

Formujący się Bataljon II otrzyma uzupełnienie w ciągu dn. 15 i 16-go bm.

Kierownik Referatu Bezpieczeństwa

/-/ K I E R T I K L I S
kapitan

[przypis odręczny: Wpłynęło dn. 16/II.23; L.dz. 220/tj.]

DOWÓDZTWO GRUPY
PŁK PASŁAWSKIEGO
L.dz. 792/5

Wilno, dnia 2.III.1923 r.

ROZKAZ ORGANIZACYJNY Nr 4

I.

1. Pochwała

Za sprawne i szybkie przeprowadzenie w najtrudniejszych warunkach mobilizacji Z.B.K., zorganizowanie i zaopatrywanie dwóch bataljonów liniowych oraz mniejszych jednostek, których postawa, duch i sprawowanie się w zupełności odpowiadały zadaniu i wreszcie za przeprowadzenie demobilizacji bez tarć i w pełnym porządku wyrażam pochwałą kpt. ..RT.OWI Stefanowi, por. KAWALCOWI Tadeuszowi, por. P[IOTR]KOWSKIEMU Alfonsowi, ppor. ZACHARZE Antoniemu, pchor.

OR[B]OWICZOWI Franciszkowi i p. KORBAKOWI Tadeuszowi i życzę im dalszej owocnej pracy około rozszerzenia i wzmocnienia ukochanego przez nas wszystkich Związku Bezpieczeństwa Kraju.

II.

2. Odejscie czołówek

Czołówki Sanit. N. N. 31 i 32 odejdą w dniu 1bm. do Grodna, personel i inwentarz tychże – do Baonu Sanit. Nr 9 w Grodnie.

Czołówka amunicyjna „Orany” odejdzie dnia 1 bm. do Okr. Zakł. Uzbr. Nr 3 Grodno, czołówka amunic. „Rudziszki” w dniu 3 bm. do Okr. Zakł. Uzbr. Nr 3 Wilno.

Czołówki prowjantowe „Orany” i „Rudziszki” odejdą: pierwsza dnia 2 bm. do Rej. Kier. Int. Grodno, druga dnia 3 bm. do Rej. Kier. Int. Wilno.

Kmdt czołówki prowjantowej „Orany” wyda dla oddziału ochotniczego prowjant do dnia 10 bm.

Kmdt czołówki sanit. „Rudziszki” zwróci leki i medykamenty i inne przedmioty pobrane Okr. Szpitalu Wilno po uprzednim porozumieniu się z Rej. Kier. Sanit. Wilno.

3. Likwidacja pktów opatr. i st. wyład.

Personel punktów opatrunkowych w Olkienikach, Rudziszkach i Oranach odejdzie dnia 3 bm. Do Baonu Sanit. Nr 3 w Grodnie wraz z pozostałym materiałem sanitarnym.

Kmdci punktów opatrunkowych w Olkienikach i Rudziszkach przedłożą do Baonu Sanit. Nr 3 w Grodnie wykazy pobranego i zużytego materiału sanitarnego, a zapasy tychże do Rej. Kier. Sanit. Wilno.

Kmdci pktów sanitarnych odejdą dnia 3 bm. do swoich miejsc przydziału.

Personel i inwentura st. wyładowniczej sanit. na dworcu Wilno odejdzie dnia 2 bm. do Szpitala Okr. Nr 3 Wilno.

4. Wykazy pobran. prow. z czoł. sanit i pnkty opatr.

Kmdci czołówek sanitarnych i punktów opatrunkowych przedłożą do dnia 5 bm. Dowództwu Baon. Sanit. nr 3 wykazy wraz z kwitami zwrotnymi, prowjantu pobranego z czołówek prowjantowych celem przedłożenia takowych przez wymienione Dowództwo Rejon. Kier. Int. Wilno, a odpisy – tut. D-twu do dnia 3 bm.

5. Rozrachunek Oddz. Ochotn.

D-ca oddziału ochotniczego odcinka Orany wyrachują się wprost przed odnośnymi Kierownictwami Rej. Zakł. w Grodnie z pobranej amunicji, broni, prowjantu, furazu itd. do dnia 5 bm.

Sprawozdanie z rozrachowania przedłożyć tut. D-twu do dnia 5 bm.

6. Odejście lekarza 2 B. Str. Gr.

Por. lekarz GOŁYMSKI Bolesław, przydzielony na czas akcji do 2 Baonu Str. Gr. Odejdzie do swojego oddziału dn. 5 bm. zwracając pobrane w Okr. Szpitalu Wilno pobrane leki i medykamenty. Opiekę sanitarną nad wymienionym Baonem obejmie lekarz 15 Baonu Str. Gr., do czasu zakontraktowania przez 2 Baon Str. Gr. cywilnego lekarza.

(-) PASŁAWSKI

PŁK. D-CA GRUPY

Za zgodność: (-) SŁOMCZYŃSKI
kpt. i wz. Szef Sztabu

PRZEDKŁADAM: Insp. Armji Nr 1., D.O.K. III Grodno, K.O.W. Wilno, P. Delegat Rządu.
OTRZYMUJĄ: mjr Niemierski w Olkienikach, mjr Zagórski w Marcinkańcach, Rej. Kier. Int. Wilno, Rej. Kier. Int. Grodno, Szefostwo Sanit. Wilno, Baon Sanit. Nr 9 w Grodnie – do wiadomości Okr. Zakł. Uzbr. Wilno, Okr. Zakł. Uzbr. Grodno.

REFERAT BEZPIECZEŃSTWA
przy K.O.W. Wilno
L.dz. 266/P.N. op. tj.

Wilno, dn. 20/II 1923 r.

Do
Dowódcy Grupy Pułk. Paśławskiego

Przedkładam.

Kierownik Referatu Bezpieczeństwa

/-/ K I R T I K L I S
kapitan

[przypis odręczny: Wpł. 21.II.23; L.dz.486/tjn.]

DOWÓDZTWO GRUPY
PŁK. PASŁAWSKIEGO
L.dz. 810/5

Wilno, dnia 3.III.1923 r.

ROZKAZ ORGANIZACYJNY Nr 5

I

1. Rozwiązanie D-twa Grupy

Z dniem 4.III.1923 r. Dowództwo mojej Grupy rozwiązuje się.

Dla przeprowadzenia ostatecznej likwidacji wyznaczam kpt. BROCHOWSKIEGO Bolesława, Wilno ul. Kasztanowa Nr 4 m. 5, do którego należy kierować wszelkie akta i protokoły likwidacyjne poszczególnych odcinków i zwracać się we wszystkich innych sprawach dotyczących b. D-twa Grupy.

Z dniem 4.III.23 r. rozwiązuję również D-ctwa Odcinków „Orany” i „Olkieniki”. Majorowie ZAGÓRSKI i NIEMIERSKI po przeprowadzeniu likwidacji i odesłaniu aktów kpt. BROCHOWSKIEMU – odejdą do swoich poprzednich miejsc służby.

Wszystkie Baony Straży Gran. Przechodzą pod rozkazy swoich właściwych Dowódtw.

2. Podziękowanie i pochwała

Rozstając się z Wami, Żołnierze Batalionów Straży Granicznej z dokonanej pracy. W ciągu 2-wu tygodniowej prawie akcji bojowej nie było ani jednej chwili, w której byście zawiedli pokładane w Was nadzieje. Walczyliście po bohatersku z przeważającymi siłami nieprzyjacielskich wojsk, wytrzymywaliście ogień artylerji nieprzyjacielskiej nie czując po stronie własnej tego potężnego środka walki. W najcięższych warunkach na mrozie i w nocie bezsenne wytrzymaliście bez wahań i nie oddaliście ani piędzi ziemi, chyba na rozkaz z góry. Biliście się jak przystało Żołnierzowi Polskiemu.

Za Waszą krew, za Wasze trudy wyrażam Wam w Imieniu Służby podziękowanie, podkreślając zarazem największą ofiarność i męstwo Baonów 15-go, 31-go i 7-go, którym wypadł zaszczyt najcięższych zmagania się z wrogiem.

Dowódcom Odcinków i Oddziałów, dzięki męstwu, doświadczeniu i pełnym zapału trudom, których akcją objęcia pasa neutralnego poprowadzono do końca. Majorom NIEMIERSKIEMU i ZAGÓRSKIEMU, kpt. OWLOT-LEOCHOWI, rotm. DRZNIEWICZOWI, por. JANIKOWSKIEMU Janowi i jego półkompanji i ppor. TRUSKOWSKIEMU za akcję bojową oraz mjr WINCZEWSKIEMU za prace organizacyjne – wyrażam pochwałę.

Ponadto dziękuję płk-lek. KIERSIK...SKIEMU za okazaną chętną i owocną pomoc przy zorganizowaniu służby sanitarnej.

3. Przyznanie odznak za rany

Niżej wymienionym oficerom i szeregowym Baonów Straży Granicznej, Policji Państwowej i Z.B.K. rannym w czasie walk o pas neutralny zezwalam na noszenie odznaki za ranę (gwiazdka na wstążce VIRTUTI MILITARI).

Z 15 Baonu Strażw Granicznej

- 1) por. SZYMKIEWICZOWI Janowi dowódcy k.o.k.m.,
- 2) sierż. NOWAKOWSKIEMU Adamowi,
- 3) plut. ERZEPKI Nikodemowi,
- 4) plut. GÓRNEMU Franciszkowi,
- 5) kpr. SZAJOWI Józefowi,
- 6) kpr. GÓRCE Franciszkowi,
- 7) st. szereg. FLAKOWI Stanisławowi,
- 8) szereg. KAROLEWSKIEMU Andrzejowi,
- 9) szereg. KLEJMANOWI Albertowi,
- 10) szereg. CHOJNICKIEMU Józefowi,
- 11) szereg. KICIŃSKIEMU Wojciechowi,
- 12) szereg. PRZYBYLSKIEMU Szczepanowi

Z 31 Baonu Strażw Granicznej

- 1) kpr. AUGUSTYNIAKOWI Władysławowi,
- 2) st. szereg. KOŁODZIEJCZYKOWI Stefanowi,
- 3) szereg. PYRSZEŁOWI Willy,
- 4) szereg. RÓŻYCKIEMU Karolowi,
- 5) szereg. POPIOŁOWI Piotrawi

Z pókompanii por. JANIKOWSKIEGO

- 1) st. szereg. ZERZYCKI Stanisław

Z 2 Baonu Policji Państw.

- 1) asp. BOŻYCHOWI Franciszkowi,
- 2) przod. LEWANDOWSKIEMU Bronisławowi,
- 3) przod. CICHOCKIEMU Wawrzyńcowi,
- 4) przod. PRZYBOROWSKIEMU Stanisławowi,
- 5) st. poster. KOŃCZAGOWI Józefowi,
- 6) poster. KUPROWI Teofilowi,
- 7) poster. MUSIAŁOWSKIEMU Antoniemu,
- 8) poster. KRACZKOWI Wincentemu,
- 9) poster. GRO...U Augustynowi,
- 10) poster. SIEFLEROWI Janowi,
- 11) poster. GRZECHOWSKIEMU Bronisławowi

Z 3 Baonu Policji Państw.

- 1) przod. KUJAWSKIEMU Józefowi,
- 2) st. poster. CHOLEWSKIEMU Tadeuszowi,
- 3) st. poster. WAKARSKIEMU Hieronimowi,
- 4) poster. MACIEJEWKIEMU Józefowi,
- 5) poster. KONOPACKIEMU Leonowi,
- 6) poster. LATAŁŁO Władysławowi

Z 1 Baonu Z.B.K.

- 1) WISŁOCKIEMU Zenonowi

Rozkaz niniejszy odczytać przed frontem wszystkich oddziałów Straży Granicznej.

II

4. Mater. telef.

Aparaty telefoniczne i kabel pobrane przez D-two Odc. Olkieniکی b.d. zwrócić wg wskazówek kpt. SŁOMCZYŃSKIEGO.

5. Kuchnie pol.

Pobrane kuchnie polowe przez 15 Baon Str. Gran. i jedną przez 31 baon Str. Gr. Z D-twa „Olkieniکی”, wciągną Baony do ksiąg inwentarza.

6. Rozrachunki

D-cy poszczególnych odcinków Grupy wyrzuchują się do dnia 7 bm. wprost przed odnośnemi Filjami Okr. Zakł. Uzbr. z pobranej z czołówek amunicyjnych „Orany” i „Olkieniکی” broni, zapasowych części do broni, amunicji, smarów itd. zwracając przed rozrachunkiem przedmioty nieużyte.

7. Daty rozrachunkowe

Po rozrachowaniu się ad. Pkt 6, D-cy przedstawią niezwłocznie Delegaturze Rządu odnośne wszystkie daty na podstawie kwitów odbiorczych i zwrotnych, całość ...wzniejszego wyrównania rachunków między Delegatem Rządu a Szefostwem D.O.K. III.

8. Sprawozdanie

Sprawozdanie ad. pkt 6 i 7 należy przedłożyć kpt. BROCHOWSKIEMU 9 bm.

9. Mapy

Mapy pobrane w Sztapie Grupy, zwrócić do dnia 6 bm. kpt. BROCHOWSKIEMU.

(-) PASŁAWSKI

PŁK. D-CA GRUPY

Za zgodność: (-) S u l i k
kpt. i Szef Sztabu

PRZEDKŁADAM: Insp. Armji Nr 1., D.O.K. III Grodno Hughesem z prośbą o zakomunikowanie mjr Zagórskiemu przez Orany do Marcinkańc i kpt. Podolskiemu w Suwałkach, K.O.W. Wilno, P. Delegatowi Rządu.

OTRZYMUJĄ: Komenda Okr. Str. Gr., Wojew. Str. Gr., Powiat. Str. Gr., płk REUTT w Mejszagole, kpt. Koszceńs... w Landwarowie, mjr Niemierski w Olkieniکی, por. Janikowski ob. p.p., płk ...nowski, Kier. Rej. San. Wilno, Kier. Rej. Int. Wilno, Filja Okr. Zakł. Uzbr. Wilno, Dyr. Łączn. przy K.O.W. Wilno, Gł. Komenda Str. Gr. w Warszawie

REFERAT BEZPIECZEŃSTWA
przy K.O.W. Wilno

Wilno, dn. 20/II 1923 r.

O d p i s

Ś c i ś l e t a i n e

Do

Pana delegata Rządu na Ziemię Wileńską

Wobec zajęcia części Pasa Neutralnego przez władze państwowe, oddziały M.L.P.N. zostaną w krótkim czasie zlikwidowane. Stan liczebny M.L.P.N. wynosi 250 ludzi.

Ze względu na to, iż w oddziałach tych są ludzie o podejrzanej wartości moralnej, nie wskazaniem by było pozostawienie ich na terytorjum Wileńszczyzny, gdyż według wszelkiego prawdopodobieństwa, znajdując się na wolnej stopie, bez określonego zajęcia, utworzywszy bandy działać będą na szkodę Spokoju Publicznego.

Aby zapobiec powyższemu upraszam o wydanie zarządzeń odnośnej władzy, by wszyscy zwolnieni milicjanci skierowani byli natychmiast pod kontrolę Policji do stałych miejsc zamieszkania, zaś zamieszkali na terenie Wileńszczyzny byli ujęci pod ścisły nadzór policyjny.

Kierownik Referatu Bezpieczeństwa

/-/ K I R T I K L I S
kapitan

W Y K A Z
strat własnych przy obejmowaniu pasa neutralnego

Lp.	Stopień	Nazwisko i imię	Oddział	Data	Rejon
zabici					
1	st. szer.	URBAŃSKI Prokop	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
2	szer.	DUDA Jan	31 Bat. Str. Gr. K.CKM	18.II.1923	Smoluki
3	szer.	DYK Antoni zmarł na skutek odniesionych ran	31 Bat. Str. Gr.	20.II.1923	Spengeleniki
4	szer.	GRABOWSKI Jan	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
5	szer.	MAŁECKI Bronisław	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
6	szer.	NOWAKOWSKI Antoni	31 Bat. Str. Gr.	15.II.1923	Lejpuny
7	szer.	SZULC Stanisław	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
8	szer.	WICHA Stefan	15 Bat. Str. Gr.	17.II.1923	Strzelciszki
ranni					
9	por.	SZYMKIEWICZ Jan	15 Bat. Str. Gr. K.KM	15.II.1923	Puszkarnia
10	sierz. sztab.	NOWAKOWSKI Adam	15 Bat. Str. Gr.	17.II.1923	Strzelciszki
11	plut.	ERZEPKI Nikodem	15 Bat. Str. Gr.	16.II.1923	Strzelciszki
12	plut.	GÓRNY Franciszek	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
13	kpr.	AUGUSTYNIAK Władysław	31 Bat. Str. Gr.	16.II.1923	Lejpuny
14	kpr.	GÓRKA Franciszek	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
15	kpr.	SZAJ Józef	15 Bat. Str. Gr.	17.II.1923	Strzelciszki
16	st. szer.	FLAK Stanisław	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
17	st. szer.	KOŁODZIEJCZAK Stefan	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
18	st. szer.	WISŁOCKI Zenon	Z.B.K.	16.II.1923	Rudziszki
19	st. szer.	ZERZYCKI Stanisław	85 pułk piech. K.CKM	16.II.1923	
20	szer.	BIAŁEK Aleksander	31 Bat. Str. Gr.	16.II.1923	Lejpuny
21	szer.	CHOJNICKI Józef	15 Bat. Str. Gr.	17.II.1923	Strzelciszki
22	szer.	FILIPONIS Józef	Z.B.K.	26.II.1923	Landwarów
23	szer.	FILO Maciej	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
24	szer.	GAŁ EDZKI Władysław	31 Bat. Str. Gr.	16.II.1923	Lejpuny
25	szer.	GOCH Władysław	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
26	szer.	HARKO Paweł	31 Bat. Str. Gr.	16.II.1923	Lejpuny
27	szer.	JANIMCZYK Onufry	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
28	szer.	KALINOWSKI Stanisław	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
29	szer.	KAROLEWSKI Andrzej	15 Bat. Str. Gr.	17.II.1923	Strzelciszki
30	szer.	KICIŃSKI Wojciech	15 Bat. Str. Gr.	15.II.1923	Klepacze
31	szer.	KLAJMAN Albert	15 Bat. Str. Gr.	17.II.1923	Strzelciszki
32	szer.	KOC Władysław	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki

33	szer.	POPIÓŁ Piotr	31 Bat. Str. Gr.	20.II.1923	Spengeleniki
34	szer.	PRZYBYLSKI Szczepan	15 Bat. Str. Gr.	17.II.1923	Strzelciszki
35	szer.	PYRSZEL Willy	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
36	szer.	RÓŻYCKI Karol	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
37	szer.	STEINBORN Herhardt ??	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
38	szer.	SZYMCZYK Józef	31 Bat. Str. Gr.	16.II.1923	Lejpuny
39	szer.	WOŁYNIEC Łukasz	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
40	szer.	ZEMSTEJN Jankiel	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
wzięci do niewoli					
41	por.	STE POWSKI Stanisław	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
42	st. szer.	SZULC Józef	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Puszkarnia
43	szer.	ANTOSZKIEWICZ Maciej	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
44	szer.	BĄCZKOWSKI Józef	15 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Strzelciszki
45	szer.	DĄBKOWSKI Stanisław	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
46	szer.	KOLEŚNIAK Prochor	31 Bat. Str. Gr.	15.II.1923	Lejpuny
47	szer.	KOZDRON Stanisław	31 Bat. Str. Gr.	20.II.1923	Lejpuny
48	szer.	PLEWIŃSKI Andrzej	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
49	szer.	SADOWNIK Jan	31 Bat. Str. Gr.	15.II.1923	Lejpuny
50	szer.	UJMA Andrzej	31 Bat. Str. Gr.	18.II.1923	Smoluki
				zabitych	8
				rannych	32
				wziętych do niewoli	10
				Razem	50

POLICJA

Lp.	Stopień	Nazwisko i imię	Oddział	Data	Miejsce
zabici					
1	st. posterunk.	KMIECIK Antoni	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
ranni					
2	aspirant	BOŻYCH Franciszek	II Baon Policji Państw.		
3	przodownik	CICHOCKI Wawrzyniec	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
4	przodownik	LEWANDOWSKI Bronisław	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
5	przodownik	KUJAWSKI Józef	III Baon Policji Państw.	16.II.1923	Lejpuny
6	przodownik	PRZYBOROWSKI Stanisław	II Baon Policji Państw.	18.II.1923	Podkamień
7	st. posterunk.	CHOLEWSKI Tadeusz	III Baon Policji Państw.	15.II.1923	Lejpuny
8	st. posterunk.	KOŃCZAS Józef	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
9	st. posterunk.	MUSIAŁOWSKI Antoni	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
10	st. posterunk.	RZECZYCKI Stanisław	III Baon Policji Państw.	16.II.1923	Lejpuny
11	st. posterunk.	WANARSKI Hieronim	III Baon Policji Państw.	15.II.1923	Lejpuny
12	posterunk.	GRZECHOWSKI Bronisław	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
13	posterunk.	HOPPE Wincenty	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
14	posterunk.	KONOPACKI Leon	III Baon Policji Państw.	15.II.1923	Lejpuny
15	posterunk.	KRACZEK Wincenty	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
16	posterunk.	KUPER Teofil	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
17	posterunk.	LATAŁŁO Władysław	II Baon Policji Państw.	15.II.1923	Lejpuny
18	posterunk.	MACIEJOWSKI Józef	III Baon Policji Państw.	15.II.1923	Lejpuny
19	posterunk.	SIEFLER Jan	II Baon Policji Państw.	21.II.1923	Podkamień
				zabitych	1
				rannych	18
				Razem	19